

## De beheerste Cobra van Ben Haveman

Een kleurrijke laatbloeier, noemen ze hem. Maar eigenlijk vindt de Hoofddorpse kunstenaar Ben Haveman dat een verkeerde benaming. Hij is nog niet zolang geleden begonnen met schilderen. „Ik sta juist aan het begin van een lange, enerverende carrière”, zegt de 55-jarige kunstschilder.

Ben Haveman is inspecteur gevaarlijke stoffen bij Verkeer en Waterstaat en gaf daarnaast ook veel cursussen. Een paar jaar geleden stopte hij met het laatste en kreeg hij ineens meer vrije tijd. Zijn vrouw Sonja zette hem er toe aan om weer te gaan tekenen. „Dat heb ik vroeger ook veel gedaan, dertig jaar terug”, zegt Ben. Maar ditmaal sloeg hij een andere, abstractere weg in. „Nu maakte ik mozaïektekeningen, met heel veel kleurtjes.”

De kunstenaar Marianne Rebel vond dat het tijd werd dat hij eens ging schilderen. „Ik ben dezelfde dag nog begonnen.” Sindsdien ging de ontwikkeling razendsnel. „Eerst schilderde ik op de manier zoals ik tekende. Het waren eigenlijk geschilderde tekeningen.” Dat was het niet helemaal, vond Haveman zelf. „Bij tekenen denk je heel veel na en zo was ik nu dus ook aan het schilderen. Het moest anders, ik ben dat nadenken gaan loslaten.” Zo ontstond er een werkwijze die Haveman zelf omschrijft als „vol met passie”. „Ik was er zelf heel gelukkig mee. Maar veel mensen hadden er geen oog voor. Je zou het Cobra-stijl kunnen noemen. Maar als je kunst moet gaan uitleggen is het niet leuk meer.”

Cobra is nog steeds een stempeltje dat je op het werk van Haveman zou kunnen drukken. „Maar ik ben wat beheerster geworden dan een paar jaar geleden. Beheerste Cobra. Kunstenaars experimenteren graag, dit is een fase. Ik ben er nog niet klaar mee hoor, maar misschien ga ik over een tijd weer heel anders werken.”

Acrylverf in volle, verzadigde, heftige kleuren, lijnen die met een vaste hand zijn neergezet. Ben Haveman werkt het liefst aan drie, vier doeken tegelijk. Zo zet hij een kleur op alle doeken in de serie en begint hij – als de verf droog is – aan een nieuwe kleur. Dat proces herhaalt zich telkens. Elke kleur wordt drie keer overgeschilderd, zodat de juiste intensiteit wordt bereikt. Als je alle schilderijen, die Haveman op deze manier maakt, op een rij zou zetten, is feilloos te achterhalen welke doeken uit dezelfde serie komen: ze lijken op elkaar maar geen

is er hetzelfde.

„Soms denk ik wel eens: dit kan iedereen. Ik vind het heel gemakkelijk gaan. Maar klaarblijkelijk, hoor ik van anderen, is het niet zo gemakkelijk wat ik doe”, zegt Haveman. Soms herken je in zijn werk menselijke of dierlijke figuren. Heel vaak zitten er vogels in verstoppt. Van die beestjes houden Haveman en zijn ega in het bijzonder. „We wonen vlak bij het Haarlemmermeersebos. Dus hebben we het geluk dat er erg veel vogels in de tuin komen. Een paar tortels is wel erg brutaal: zij gaan echt voor het raam zitten kijken, tot je naar buiten gaat en ze iets geeft. Vogels zijn unieke dieren. Ze kunnen lopen en ze kunnen vliegen, dat presteren wij als mensen niet.”

Maar ondanks die grote voorliefde voor vogels, is het beslist niet zo dat Haveman de beesten doelbewust op het doek zet. „Ik denk niet te veel na”, verklapt de kunstenaar. „Ik weet, als ik zo bezig ben, ook niet wat voor plaatje er uit zal rollen. Al ben ik vaak wel één van de eersten die weet wat het zal worden met een doek. Soms vraag ik wel eens aan Sonja, mijn vrouw: zie je al wat? Dan ziet zij nog niets maar ontstaan er voor mij al figuren.”

Een beetje raar is het wel. De inspecteur gevaarlijke stoffen, een man die in die functie ongetwijfeld heel veel na heeft gedacht, schakelt bij het schilderen zijn verstand uit? „Noem het lyrische expressie. Het is emotioneel. Er zijn allerlei termen voor maar voor mij is duidelijk: als ik schilder, ben ik iemand die niet te veel nadenkt. Ik ben wat dat betreft misschien een beetje een rare.”

Elk vrij moment zit hij achter de ezel. „Ik ben nu drie jaar bezig en ik heb vierhonderd schilderijen gemaakt”, zegt Haveman. Sonja: „Soms vraag ik wel eens of hij gezellig met me mee wil, ergens naar toe. Maar dan zie ik zijn gezicht en is het duidelijk: hij blijft liever thuis om te schilderen.” Zo langzamerhand groeit ook het leger dat zich aangetrokken voelt tot zijn werk. Inmiddels heeft Havemans meer dan honderd werken verkocht. En op exposities in de vier grote steden hangen nog eens hondertachtig werken. Deze zomer is zijn werk te zien in de AutoSlaap Treinen van Euro-Express Treincharters (EETC), die elke vrijdag uit Nederland naar Bologna in Italië en Avignon in Frankrijk vertrekken. Het is voor het eerst dat deze maatschappij met kunst exposeert in haar treinen.

„Ik wil het schilderen graag naar een hoger plan trekken”, zegt Haveman. „Kijken hoe ver ik kan komen. Ik hoef beslist niet rijk te

worden van wat ik maak, ik hoef er ook niet van te leven. Maar ik wil wel graag erkenning, naamsbekendheid.

Het doek dat hij heeft uitgekozen voor de cover van dit magazine, laat - hoe kan het ook anders - vogels zien. En als je op een bepaalde manier kijkt, herken je in alle zwarte lijnen samen een rennend persoon. „Het doek heeft geen naam“, zegt de Hoofddorpse kunstenaar. „Weet je wat: verzin jij er maar één.“ Typisch Ben Haveman, een kunstenaar die geen zin heeft om zijn werk uit te leggen. „Mensen moeten er zelf maar iets bij verzinnen. Het liefst laat ik hun verbeelding spreken.“

Meer informatie over de kunstenaar Ben Haveman is te vinden op zijn website: [www.benaparte.nl](http://www.benaparte.nl) .

## Het goede doel: Vogelbescherming Nederland.

Het kleurrijke schilderij met vogels van Ben Haveman - te zien op de cover van dit nummer van Genieten - wordt geveild onder de lezers. De opbrengst gaat Vogelbescherming Nederland. Ben Haveman hoefde geen tel na te denken over de beste bestemming voor het hoogste bod, dat op zijn schilderij wordt gedaan. „Ik houd nu eenmaal erg van vogels.“

Bij Vogelbescherming Nederland is iedereen bijzonder verheugd over deze geste, laat woordvoerder Kees de Pater weten. De organisatie is net een nieuwe campagne begonnen - Red de vogels van de Rode Lijst - en kan iedere steun gebruiken. Van de 180 broedvogels in Nederland staan er 78 op de rode lijst.

Speciaal de weidevogelprojecten van de Vogelbescherming profiteren van de opbrengst van de veiling. Dat is hard nodig: niet minder dan 22 vogelsoorten van het boerenland staan op de Rode Lijst. De Nederlandse weidevogel bij uitstek - de grutto - is een schrijnend voorbeeld. Het diertje is sinds 1960 erg achteruitgegaan: toen 125.000 broedparen tegen 45.000 broedparen nu.

Grutto's zijn dé ambassadeurs van het Nederlandse polderlandschap. Nergens ter wereld is deze van oorsprong op riviergraslanden en hoogvenen broedende vogel zo talrijk als in de Hollandse wei. Zelfs binnen de stadsgrenzen van Amsterdam broeden meer grutto's dan in heel Groot-Brittannië en Frankrijk tezamen. De vogel broedt bij voorkeur op vochtige veengraslanden en leeft van wormen en ander klein gedierte dat op of in de bodem leeft. De winter wordt doorgebracht in Westafrikaanse moerassen en rijstvelden.

Oorspronkelijk broedden grutto's op riviergraslanden en hoogvenen,

maar vandaag de dag zijn grutto's in die gebieden nauwelijks nog te vinden. De grutto heeft een, tot recentelijk, uitstekend habitat gevonden in graslanden in agrarisch gebruik. Nu verdwijnt de grutto ook daar bijzonder snel. Om de achteruitgang te stoppen begint de Vogelbescherming met een project 'Vogels van het Boerenland'.